

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir Pakdemirli tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 04.08.2021

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul Milletvekili

Bakanlığınız tarafından ÇAYKUR eliyle 2007 yılında 378 dekarlık çaylıkta 135 üretici ile başlatılan organik çay tarımı yıllar itibariyle artmış 2017 yılında 38.809 dekar çay bahçesi için 11.943 üretici ile organik çay üretim sözleşmesi yapılmıştır. Organik çay tarımının geliştirilmesi ve genişletilmesi kapsamında Hemşin ilçesinin tamamının organik çay tarımı kapsamına alınmasından sonraki süreçte Artvin Muratlı beldesi, Rize Çamlıhemşin ve İkizdere ilçelerinin tamamı, Tunca beldesinin tamamı, Çayeli İlçesi Senoz vadisi, Pazar ve Ardeşen ilçelerinin üst bölgeleri, Fındıklı ilçesi Çağlayan vadisinin bir kısmı, Trabzon ili Of ilçesinden 2 köy, Rize ili merkez ilçeden 2 köy, Kalkandere ilçesinden de 1 köy organik çay tarımı kapsamına alınmıştır.

Dünyada çay üretimi yapılan ülkelerin iklimik faktörlerine göre Türkiye dünyada organik çay üretebilecek iki ülkeden birisidir. Çünkü, kış aylarında 0 (sıfır) dereceye ve daha da altına düşen sıcaklık nedeniyle çaylık alanlarda böceklenme meydana gelmemekte, böcek öldürücü ilaç (insektisit) kullanılmamakta ve çayda pestisit bulunmamaktadır. Organik üretim potansiyeli bulunan diğer ülke Gürcistan'dır ama bu ülkede çay üretimi sınırlıdır.

Ne var ki, organik çay konusunda dünya çaycılığına göre avantajlı konumdaki ülkemizde 2017 yılına kadar desteklenen ve teşvik edilen organik çay üretiminin bu tarihten sonra geri plana bırakıldığı görülmektedir. 2019'da üretici sayısı 11.827'ye, organik çaylık alan ise 38.062 dekara düşmüştür. Dünya çay ticaretinde önemli bir rekabet üstünlüğümüz olan organik çay maalesef dünyaya tanıtılıp satışı başarılamadı. İç piyasada da normal siyah çay gibi satılmaya çalışılmış, hatta kampanya ile daha düşük fiyattan satılmış ama sonuç alınamamıştır. Kamuoyunda ÇAYKUR'daki mevcut yönetim anlayışının organik çayı yeterince önemsemediği, organik çay üretimini sürdürme eğiliminde bulunmadığı algısı oluşmaktadır.

2010-2015 arası organik çay tarımını teşvik etmek, üreticilerin gelir kayıplarını karşılamak ve üreticilerin organik çay tarımından vazgeçmemeleri için organik çay tarımı yapan üreticilere alan bazlı ek ödemeler yapılmış, 2015 yılından itibaren organik ürünlerde

alan bazlı ek ödeme kaldırılıp yerine ürün bazlı (TL/Kg) ödemelere başlanmıştır. Organik gübrenin çok pahalı olması (Kimyasal gübreye göre 3,5-4 kat fazla), verilen desteklerin; yapılan harcamaları ve ürün kaybını karşılamayacak düzeyde olması gibi etkenler, organik çay üreticilerinin şevkini kırmaktadır.

Bölgede yaptığım incelemeler ve tarafıma ulaşan mesajlarda organik çay üreticisi vatandaşlarımız, organik yaş çay fiyatının ikinci sürgün döneminin sonuna gelinmesine rağmen halen açıklanmamış olmasından, ödemelerin zamanında yapılmaması ve organik yaş çaya verilen ücretin ve teşviklerin yetersizliğinden şikâyet etmektedirler.

Bu çerçeveden;

1. ÇAYKUR, 2020 yılında kaç üretici ile ne kadar çaylık alanda sözleşme yapmıştır?
2. Organik çay tarımı ve ticaretinin geliştirilmesi, dünya çay piyasasında organik çay ile yer edinmek için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
3. 2021 yılı organik yaş çay fiyatı kaç TL/kg'dır? Organik yaş çaya destekleme bedeli olarak kaç TL/kg ödenmektedir?
4. 31.07.2021 tarihi itibarıyla ÇAYKUR tarafından organik çay üreticilerine ödenen toplam tutar ne kadardır?
5. Bazı üreticilerden gelen ÇAYKUR tarafından satın alınan organik çaya ilişkin bedellerin geciktirilerek ödendiği yönündeki serzenişler ve iddialar doğru mudur?
6. Organik yaş çay alım fiyatı neden çay sezonu başlarken açıklanan yaş çay alım fiyatı ile birlikte açıklanmamaktadır?
7. Kamuoyunda oluşan, ÇAYKUR'un organik çay üretimine olumsuz baktığı hatta organik çay üretiminden vazgeçtiği algısı doğru mudur? ÇAYKUR organik çay üretiminden gerçekten vazgeçmekte midir? Bu algı doğru ise ÇAYKUR neden organik çay üretiminden vazgeçmektedir? Bu algı yanlış ise bu algının değiştirilmesi için bir çalışma yapmakta mısınız? Gelecekte neler yapmayı düşünüyorsunuz?